

Fővárosi Törvényszék útján
az Alkotmánybíróság részére

Budapest
Markó u. 27
1055

Önök jelle/Ihre/your ref.:

FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK
FÓLAJSTROMSZÁM 16.Pk. 63.269/1990/80
KEZDŐIRATON
Postán / Gyűjtőirányzat / Személyesen / E-mailen /
Érkezett 2016 JÚL 13. 06/22.
PÉLDANY 3 IV
MELLEKLET 3 X 7 KOZTUK
FÓLAJSTROMSZÁM Jelünk/unsere/our ref.:
UTÓIRATON 63.269/1990

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG
70-0/2016
JÚL 28.
Kezelőiroda:
Melléklet: 27+7 db

Budapest, 2016. június 8.

Tárgy: alkotmányjogi panasz a Kúria Pf.IV.24.933/2015/3. számú végzése ellen
első fokú előzmény: Fővárosi Törvényszék 16.Pk.63.269/1990/80

Tisztelt Alkotmánybíróság!

útján a Kúria Pf.IV.24.933/2015/3.

alkotmányjogi panaszt

terjesztünk elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. §-a alapján.

- Kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a panaszolt végzés alaptörvény-ellenességét és azt semmisítse meg.
- Kérjük továbbá, hogy a t. Alkotmánybíróság a panaszolt végzéssel lehetővé tett változásbejegyzés végrehajtását függesse fel.

I. Nyilatkozatok

a) Kézbesítés

Tájékoztatjuk a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a Kúria Pf.IV.24.933/2015/3. számú jogerős végzését („Végzés”) (M/2) 2016. május 17. napján vettük kézhez, így az alkotmányjogi panasz

benyújtására nyitva-álló határidő utolsó napja – a határidő hétvégi lejártára tekintettel – 2016. július 18. napja.

b) Jogorvoslati lehetőségek

Tájékoztatjuk a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a Végzéssel szemben rendes jogorvoslatra lehetőség nincs. Felülvizsgálatot és/vagy perújítást nem kezdeményeztünk.

c) Adatkezelés

Jelen alkotmányjogi panaszunkhoz csatoljuk az adatkezelési nyilatkozatot (M/3).

d) Jogsértés

Az Alaptörvényben biztosított, megsértett jogok felsorolását, és a jogsértések ismertetését jelen panaszunk III. pontja tartalmazza.

II. Az eljárás megindításának indoka

1. A tényállás

A Panaszos jogelődje, [REDACTED] több más alapítóval közösen megalapította az [REDACTED]

[REDACTED] átalakulás időpontjában az alapítványokra vonatkozó szabályokat rögzítő Ptk. az alapító személyében bekövetkező jogutódlásról nem tartalmazott rendelkezéseket, tilalmakat.

2014. június 4-én a [REDACTED] mint az alapítói jogok gyakorlója kérelmet terjesztett elő a Fővárosi Törvényszéken az Alapítvány adataiban bekövetkezett változások nyilvántartásba vétele iránt, mely kérelemnek a Fővárosi Törvényszék a 16.Pk.63.269/1990/80. számú végzésével eleget tett.

A Panaszos határozott álláspontja szerint – jogelődje, a [REDACTED] átalakulásával létrejött – jogutódként jogosult az alapítói jogok gyakorlására; így módosítások a hozzájárulása nélkül nem vezethetők át.

A végzés ellen Panaszos fellebbezést nyújtott be jogutódlására hivatkozva. Miután a fellebbezését a Fővárosi Ítéltábla a 4.Pkf.26.567/2015/3. sz. végzésével el nem bírálhatónak minősítette, a Kúria előtt élt fellebbezéssel, ahol fellebbezése alaptalannak bizonyult.

2. A Végzés jogi indokolása

Mind a Fővárosi Ítéltábla 4.Pkf.26.567/2015/3. számú végzése (M/4), mind pedig a Kúria Végzése hivatkozott arra a bírói gyakorlatra, mely szerint az átalakulással létrejött gazdasági társaságok az alapítói jogok tekintetében nem jogutódai az alapítóként szerepet vállalt állami vállalatoknak. A Végzés hivatkozik az indítványozó átalakulására irányadó 1992. évi LIV. tv. 38. § (1) bekezdésére, mely szerint „*az átalakulás során létrejövő gazdasági társaság az átalakult vállalat általános jogutódja. A jogutód gazdasági társaságot illetik meg azok a jogok és terhelik azok a kötelezettségek, amelyek a munkavállalókkal kötött kollektív szerződés alapján a jogelődöt illették meg, vagy terhelték.*” A Végzés indoklása arra mutat rá, hogy nem említi a jogszabály az alapítói jogokban történő jogutódlást, így arra az nem terjed ki.

A fentiek miatt a Kúria szerint a Panaszos nem minősül alapítónak, így fellebbezés benyújtására sem volt jogosult, ez ugyanis csak a felek számára biztosított, alapítói jog hiányában pedig a Panaszos nem minősül félnek.

III. A Végzés alaptörvény-ellenessége

1. Az alaptörvényben biztosított megsértett alapjogok

- a) Az **Alaptörvény XIII. cikke** rögzíti a tulajdonhoz való jogot.
- b) A **jogbiztonság követelményét** is megában foglalja az Alaptörvény **B) cikkének (1)** bekezdésében rögzített független és demokratikus jogállamiság elve.
- c) Az Alaptörvény **XV. cikkének (1) bekezdése** rögzíti a törvény előtti egyenlőséget.
- d) Az Alaptörvény **XXVIII. cikke** biztosítja a tisztességes eljáráshoz való alapjogot, **28. cikke** pedig előírja, hogy a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék, azzal, hogy az értelmezés során azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

2. A biztosított jogok megsértése

a) Álláspontunk szerint azzal, hogy a Panaszos alapítói jogát a Végzés elvitatta, **sérült a Panaszos tulajdonhoz való joga.**

Utalni szeretnénk arra, hogy az Alaptörvény tulajdon fogalma tágabb, mint a polgári jogi tulajdon fogalma. Ezért az Alaptörvény a XIII. cikkben nem csupán a polgári jogi értelemben vett tulajdonjog klasszikus tárgyait védi, hanem ezen kívüli jogosultságokat és pozíciókat is. Az alapjogi gyakorlat szerint így a tulajdonvédelem kiterjed például a társadalombiztosítási

igényekre és várományokra (20/2014. (VII. 3.) AB határozat 189. pont) és a munkavégzési jogosultságokra (40/1997. (VII. 1.) AB határozat, 27/1999. (IX. 15.) AB határozat, 28/2006. (VI. 21) AB határozat) is.

Álláspontunk szerint alkotmányos tulajdonjogi pozíciónak minősülnek egy – szükségszerűen vagyonyjuttatással létrehozott – alapítvány alapítói jogai is, ezért elvonásuk a tulajdonjog sérelmét jelenti, ami ellen az alkotmányos tulajdonjog-védelem eszközével fel lehet lépni.

Az Alapítványt - több más alapítóval együtt - az indítványozó jogelődje alapította, az alapítás óta eltelt 24 - illetve az átalakulástól a Fővárosi Törvényszék végzése meghozataláig eltelt 21- évben senki nem vonta kétségbe azt, hogy a Panaszos az Alapítvány alapítójának tekintendő. Ezért Panaszos **joggal bízhatott abban**, hogy az alapítványi alapítói jogait a jövőben is háborítatlanul tudja gyakorolni.

Egy társasági formaváltás, ami gyakorlatilag mindennapos rutinnak tekintendő, és amelyet bizonyos körülmények esetére (saját tőke alacsony szintje, bizonyos tevékenységek folytatása, stb.) jogszabály kifejezetten előír, nem foszthat meg jogaitól egy gazdasági társaságot sem. A jogszabályok nem is tartalmazznak ilyen jogfosztó rendelkezést, sőt az átalakulásra vonatkozó rendelkezések (1989. évi XIII. tv. 8. §, 1992. évi LIV. tv. 38. §, 1988. évi IV. tv. 388. §, 1997. évi CXLIV. tv. 67. §, 2006. évi IV. tv. 36. § és 70. §, 2013. évi V. tv. 3:39. §) kivétel nélkül mindig is azt hangsúlyozták/hangsúlyozzák, hogy általános, azaz **minden jogi pozícióra kiterjedő** jogutódlásra kerül sor. Különösen így kell ennek akkor lenni, ha az átalakulásra kötelezően kerül sor.

A fentiekkel szemben **a Végzés álláspontja az, hogy átalakulás esetén az átalakuló társaság az általa a vagyonyjuttatással létrehozott alapítványok alapítói jogait elveszti.**

A döntés értelmében egy alapítványt alapító gazdasági társaságnak amennyiben átalakulása válik szükségessé, választania kellene az átalakulás (formaváltás) és az alapítói jogok megtartása között. A rendszerváltást követő gazdasági, társasági jogi változásokra, privatizációs törekvésekre, és nem utolsósorban az akkor hatályos jogszabályokra tekintettel azonban a [REDACTED] [REDACTED] volt döntési helyzetben, át kellett alakulnia. Álláspontunk szerint az átalakulás nem jár az adott társaság életében olyan változással, amely miatt alapítói jogainak elvonását alkotmányosan indokolhatná.

Kiemeljük, hogy a tárgybeli általános jogutódlásnál az alapítói jog **nem átruházásra kerül**, hanem törvény rendelkezése alapján – minden más joggal együtt – a jogutódra átszáll. Az, hogy a Végzés ezt az egyetlen jogot kivesz az általános jogutódlással jogutódra átszálló jogok köréből, álláspontunk szerint sérti az alapító tulajdonhoz való jogát.

Tekintettel ugyanis arra, hogy az alapító nem volt döntési helyzetben, magával a jogalkotással vonták el az indítványozótól az alapítói jogokat: ha átalakul, nem lehet alapító a Végzés értelmében; de nem választhatja az alapítói jogok „megtartását” sem, mivel az átalakulást jogszabály írja elő. Álláspontunk szerint ezzel a tulajdonhoz való jog sérült, az indítványozó **minden kapcsolatát és befolyását elvesztette az Alapítványt érintően**, csupán azért, mert a jogszabályi előírásoknak eleget téve átalakult.

b) A **jogbiztonságot** szolgálja álláspontunk szerint a jogutódlás jogintézménye is. A jogutódlással biztosítható az, hogy a jogviszonyok akár kisebb, akár nagyobb változások esetén is folyamatosak legyenek, a felelősség kérdéskörében is fontos garanciális jelentősége van. Tarthatatlan helyzetet eredményezne az, ha egy társasági formaváltással „megszabadulhatna” egy cég a kötelezettségeitől, vagy elvesztene őt megillető jogosultságokat, például egy beolvadásnál a beolvadó társaság és jogutódja elesne az őt megillető követelésektől.

Szintén a jogbiztonság követelményébe ütközik, hogy az átalakulás óta eltelt 21 évben senki sem vonta kétségbe az indítványozó alapítói jogait, azt a nyilvántartó hatóság hosszú ideig elismerte, így egészen a Fővárosi Törvényszék fent hivatkozott végzése meghozataláig alapítónak tekinthette magát az indítványozó.

A jogbiztonságot sérti álláspontunk szerint az is, hogy bár a jogszabályok (így az 1992. évi LIV tv. is) általános jogutódlásról beszél, a Végzés önkényesen indokolva kivonja az összes többi, a jogutódlással a jogutódra „automatikusan” átszálló jogok közül az alapítói jogokat, anélkül, hogy ez bármely jogszabályban nevesítve lenne. Csupán e sajátos jogértelmezés vezet ahhoz, hogy az alapítói jogokat minden más jogtól eltérően kezelik a bíróságok, anélkül, hogy erre külön jogszabályi alapjuk lenne. Ilyen joggyakorlat mellett nem bízhatnak a jogalanyok abban, hogy nem kerülnek-e további jogosultságok kivonásra a jogutódlás „köréből”.

c) A **jog előtti egyenlőség sérelme, a diszkrimináció** egyértelműen tetten érhető a Végzésben, ha a Végzést összevetjük a minisztériumok jogutódlása során alkalmazott Kúriai joggyakorlattal. A Kúria a Pfv.IV.21.232/2013. számú ügyben **(M/5) megszűnő minisztérium esetében elismerte** a feladatokat jogutódként átvevő minisztérium alapító jogait, és köztudomásúnak tekinthető, hogy ez a gyakorlat továbbra is él a – gyakran változó elnevezésű és feladatkörű – minisztériumok által alapított alapítványok esetében: a jogutód minisztérium gyakorolhatja a jogelődöt megillető alapítói jogokat.

Az, hogy a minisztériumok számára biztosított a jogutódlás lehetősége az alapítói jogok tekintetében, a gazdasági társaságok esetében pedig nem, egyértelműen diszkriminatív, és a

törvény előtti egyenlőség alkotmányos elvébe ütközik. A Végzés ezt azzal kívánja magyarázni, hogy „a minisztériumok közötti jogutódlás az alapítói jogok gyakorlása tekintetében nem vonható azonos megítélés alá az egyéb jogi személyek (gazdasági társaságok) átalakulása során bekövetkező jogutódlással. Az átcsoportosított feladatokat ugyanis a jogutód minisztériumok útján is ugyanaz a jogi személy, az állam látja el”.

Ilyen megközelítésben sem látunk azonban olyan alkotmányosan értékelhető különbséget a jogalanyok között, amely megkülönböztetést indokolna: ahogy a feladatok átcsoportosítása nem változtatja meg az egyes minisztériumok „lényegét”, úgy egy társasági formaváltás sem okoz az alapító személyét illetően olyan változást, ami indokolná a jogutódlás tiltását az alapítói jogok tekintetében.

A Végzés indokolása ebben a körben logikailag is téves, hiszen a minisztériumok éppúgy, mint a Panaszos önálló jogi személynek minősülnek. Az indokolás azért sem alapozhatja meg a különbségtételt, mert jelen esetben ugyanarról volt szó, mint amit a Végzés ír: [REDACTED] mint az állam tulajdonában álló állami vállalat – kötelező jelleggel – átalakult egy, az állam tulajdonában álló részvénytársasággá, tehát itt is elmondható lenne, hogy a gazdálkodási „feladatokat ugyanis a jogutód ... útján is ugyanaz a jogi személy, az állam látja el”.

d) A Végzés önkényes jogértelmezése sérti az Alaptörvény tisztességes eljárást garantáló XXVIII. cikkét és a jogértelmezés alkotmányos kereteit rögzítő 28. cikkét. Bár a t. Alkotmánybíróság tájékoztatása szerint az Alaptörvény 28. cikke csupán a bíróságok számára jelent jogértelmezési útmutatást, álláspontunk szerint azonban a jogkereső személyeknek egyúttal jogot teremt arra, hogy jogvitájukban ezen alaptörvényi rendelkezés alapján szülessen döntés; vagyis míg a bíróságok felé egyfajta kötelezettséget rögzít, addig a másik oldalon a vitás felek számára számon kérhető igényt alapoz meg, hogy ügyeikben a józan észnek és a közjónak megfelelő fair döntéshozatal történjen.

A Végzés arra hivatkozik, hogy az indítványozó átalakulására irányadó 1992. évi LIV. tv. 38. § (1) bekezdése az általános jogutódlás kimondása mellett külön nem utal arra, hogy az alapítványi alapítói jogokban történő jogutódlás is ide tartozik! Álláspontunk szerint a jogszabályhely ilyen módon történő **értelmezése a nyelvtani szabályoknak és a logikus gondolkodás alapvető törvényeinek ellentmondó és ezért önkényes**. Az ugyanis, hogy a jogutódlás általános, véleményünk szerint **arra utal, hogy kivétel nélkül mindenre kiterjed**. Pont hogy kivételként lenne szükséges megemlíteni azt, ha az alapítói jogokban történő jogutódlásra nem terjedne ki átalakulás esetén az általános jogutódlás. A nyelvi kereteket figyelmen kívül hagyó ilyen jogértelmezés az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint is alkotmányellenes (2/2016. (II.8.) AB hat. 46. pont).

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint „a jogértelmezés alapszabálya, hogy az csak a jogszabály tartalmának feltárását célozhatja, nem vezethet a jogszabály tartalmának módosításával új szabály meghatározására” (42/2005. (XI.14.) AB hat., 23/2009. (III.6.) AB hat.). Jelen esetben azonban a Végzés olyan új jogot alkotott, amely az alkalmazott jogszabályba (1992. évi LIV. tv. 38. § (1) bekezdés) semmilyen szokásos jogértelmezési technikával nem érhető bele.

A Végzés elfogadhatatlan gondolatmenete szerint **minden egyes jogi pozíció jogutódlása kérdésessé lenne tehető**, hiszen a jogalkotó „csak” az általános jogutódlást mondta ki, de nem sorolta fel mellette azt az összes jogviszonyt, amelyek esetében a jogutódlást kívánta. A Végzés a törvény egyértelmű, az indokolással megerősített szabályának önkényes értelmezése miatt megsértette a fair eljárás elvét és a jogértelmezés alkotmányos szabályait.

IV. Végrehajtás felfüggesztése

Kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a változások bejegyzésére irányuló eljárást jelen panaszunk elbírálásáig az Abtv. 53. § (4) bekezdése alapján felfüggeszteni szíveskedjen. A felfüggesztés iránti kérelmünket azzal indokoljuk, hogy a változások bejegyzését Panaszos nem kérte, a változások bejegyzésére álláspontunk szerint az indítványozó hozzájárulása nélkül nem kerülhet sor. A felfüggesztés elmaradása esetén joggal feltehető, hogy az alapító jogokat most gyakorló személyek olyan döntéseket hoznak (pl. a Kuratórium átalakítása), amelyek esetében az eredeti állapot helyreállításra már n

Mellékletek:

M/1: Meghatalmazás

M/2: Végzés (Kúria Pf.IV.24.933/2015/3. számú végzése)

M/3: Adatkezelési nyilatkozat

M/4: Fővárosi Ítéltábla 4.Pkf.26.567/2015/3. számú végzése

M/5: A Kúria Pfv.IV.21.232/2013. sz. határozatának ismertetése a Kúria honlapján

M/6: Indítványozó cégkivonata

M/7: Indítványozó ügyvezetőjének aláírásmintája

